

Direktionens forslag til 1. behandling af Budget 2022-25 i Økonomiudvalget den 14.9.2021

**Svendborg Kommune
Staben**

Ramsherred 5
5700 Svendborg

Tlf. 62 23 30 00

www.svendborg.dk

3. september 2021

Acadre:

Hovedbudskab

Hovedbudskabet er, at Svendborg kommunes økonomi er sund og bliver yderligere konsolideret på indtægtssiden med budget 2022. På udgiftssiden opleves dog et betydeligt pres på velfærdsområderne, som ikke umiddelbart kan rummes inden for den, af KL udmeldte vejledende servicramme. Det er således primært servicerammen og ikke – på trods af anlægsinvesteringer og kraftig gældsafvikling - likviditeten, som bliver rammesættende for de økonomiske muligheder og politiske prioriteringer.

Direktionens forslag lægger op til, at udgiftspreset på velfærdsområderne på 78 mio.kr., håndteres på følgende måde. De første 29 mio. kr. kan rummes indenfor den udmeldte, vejledende servicramme. Derudover foreslår direktionen, at servicerammen øges med 24 mio.kr., mens det resterende beløb på 25 mio.kr. bliver indarbejdet som en spareramme. Sparerammen udmøntes først, når de endelige tal for regnskab 2021 foreligger i foråret 2022.

Såfremt der ønskes indarbejdet yderligere budgettemaer fx på klimaområdet, vil det medføre, at sparerammen må øges tilsvarende.

Direktionens forslag tager i tråd med seneste års praksis højde for forventede udgiftsstigninger i 2022 og afledt drift af anlægsinvesteringer, men ikke forventet yderligere demografi i overslagsårene. Det lægges til grund at kommende års kommuneaftaler nødvendigvis må tage højde herfor, idet preset også ses på landsplan. I budgetnotatet og dermed også direktionens budgetforslag indgår en risikopulje på 20 mio.kr. i hvert af årene 2023-2025, men ikke i 2022.

Under anlæg har direktionen taget højde for periodisering i overslagsårene og tilknyttet budgetlagt lånoptagelse. Direktionen har medtaget anlægstemaer, der vurderes nødvendige primært af hensyn til demografipreset samt politisk besluttede projekter. Det betyder, at udisponeret anlægspulje for 2022 til 2025 hermed anvendes fuldt af hensyn til en gennemsnitlig likviditet på minimum 125 mio.kr. Der er dermed ikke fundet plads til yderligere investeringer på bl.a. klimaområdet.

Den samlede gældsafvikling for den 4-årige periode udgør 338 mio. kr.

I direktionens forslag ligger det ordinære driftsresultat over 170 mio.kr. i alle årene i overensstemmelse med målsætningen.

Direktionens budgetforslag indeholder ikke puljer i overslagsårene, som forudsætter tilsagn om særtilskud og lån. Endvidere bygger forslaget som i budgetnotatet på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Indledning

Formålet med direktionens budgetforslag er at danne udgangspunkt for de politiske forhandlinger og bygger på realistiske forudsætninger.

Det stigende udgiftspres på velfærdsområderne imødegås i høj grad af stigende indtægter pga. den positive befolkningsudvikling, der jf. befolkningsprognosen forventes at fortsætte i de kommende år og dermed øget udskrivningsgrundlag samt til dels via kommuneaftalen. Den væsentligste udfordring med udgiftspres på det specialiserede

socialområde (børn og voksne) blev dog ikke kompenseret i kommuneaftalen, hvilket dels har betydning for kommunens likviditet og dels ved at kommunens serviceramme ikke kan rumme denne stigning.

Sigtepunktet for direktionens budgetforslag for 2022-2025 er derfor et realistisk budget, hvor nuværende udgiftspres på velfærdsområderne er budgetlagt, og hvor risikopuljen fastholdes i overslagsårene.

Heri ligger at det ordinære driftsresultat finansierer anlæg og et betydeligt nettoafdrag på gæld.

Direktionen har lagt til grund, at indtægter, overførselsudgifter og nettoafvikling af gæld er uændret i forhold til budgetnotatet. Endvidere lægges op til at serviceudgifterne øges med en samlet prioriteringspulje på 78 mio.kr., der kan rumme demografi og udgiftspres. Den øgede pulje medfører behov for en højere serviceramme end den for kommunen vejledende serviceramme samt besparelser.

Størrelsen på anlægsbudgettet er fastlagt således, at kassebeholdningen som minimum udgør 125 mio.kr. i årene, dog lidt lavere i 2024 og 2025. Kassebeholdningen er dermed stadig relativ lav og bør styrkes med provenu af evt. yderligere lånemuligheder for anlægsinvesteringer og lånepuljer, da afviklingen af gæld uanset vil være betydelig i budgetperioden.

Direktionens forslag skal også ses i lyset af COVID-19, hvor der er stor usikkerhed om de økonomiske konsekvenser for de kommende år. Dette stiller krav til, at kommunes økonomi er rustet til at håndtere større udsving. Blandt andet kan konstateres betydelige stigende priser på byggemateriel og håndværkerydelser.

Selv om der i budgettet er taget højde for kendte merudgifter, er der fortsat tilbageværende risici. Bl.a. er 3 mia. kr. af statens tilskud betinget af, at kommunerne under ét overholder servicevækstrammen, og 1 mia. kr. er betinget af, at kommunerne ligeledes overholder den aftalte anlægsramme.

I det følgende uddybes direktionens budgetforslag.

Serviceudgifter

Serviceudgifterne i direktionens forslag udgør 2.765 mio.kr. og er dermed 24 mio. kr. over den udmeldte, vejledende ramme i 2022. Kommunernes samlede serviceramme udgør 275,4 mia.kr., hvorved kommunens andel fordelt efter folketal udgør 2.771 mio.kr. Kommunens endelige serviceramme fastlægges i forbindelse med de samlede forhandlinger blandt kommunerne, hvor KL faciliterer processen.

Forslaget indeholder en prioriteringspulje på 78 mio.kr., der er opgjort ud fra det forventede udgiftspres på velfærdsområderne jf. nedenstående oversigt. Heri indgår afledt drift på 4 mio.kr. af anlægsinvesteringer, som Direktionen vurderer som nødvendige jf. afsnittet om anlæg.

Da den vejledende udmeldte serviceramme kan rumme 29 mio.kr. vil det umiddelbart betyde, at der skal findes besparelser på serviceudgifterne på 49 mio.kr.

Såfremt den afsatte prioriteringspulje på 78 mio.kr. øges vil det betyde yderligere behov for tilsvarende besparelser.

Direktionen lægger ud fra en samlet vurdering til grund, at det vil være vanskeligt at finde besparelser på serviceudgifterne på minimum 49 mio.kr. i 2022. Dels på grund de pressede myndighedsbudgetter udgør en betydelig andel af serviceudgifterne og dels på

grund af de politiske tilkendegivelser på dagtilbuds- og skoleområdet samt om klimatilpasning.

Derfor foreslås dels en højere servicramme 24 mio.kr. og dels en spareramme på 25 mio.kr., der først udmøntes, når de endelige tal for regnskabet for 2021 foreligger i foråret 2022. I den forbindelse følges udviklingen i handleplaner og økonomi på myndighedsområderne nøje. Direktionen foreslår i lyset heraf at afsætte budgetter til demografi og udfordringer som udgangspunkt afsættes fuldt ud på de konkrete områder i stedet for fx at øge risikopuljen og henleder opmærksomheden på nødvendigheden af rammestyringen.

Direktionens forslag tager i tråd med seneste års praksis højde for forventede udgiftsstigninger i 2022 og afledt drift af anlægsinvesteringer, men ikke forventet stigning i demografi i overslagsårene. Det lægges til grund af kommende års kommuneaftaler nødvendigvis må tage højde herfor, idet presset ses også på landsplan. I budgetnotatet og dermed også direktionens budgetforslag indgår en risikopulje på 20 mio.kr. i hvert af årene 2023-2025, men ikke i 2022.

Det skal bemærkes, at risikopuljen fra 2023 er et værn mod kommende års udgiftspres mv. på servicerammen samt evt. ændring i kommunal medfinansiering.

Den samlede prioriteringspulje er opgjort således:

1.000 kr	2022	2023	2024	2025
Serviceudgifter i alt	53.584	53.101	53.101	54.366
Demografi - Elevtalsprognose	-2.876	-2.876	-2.876	-2.876
Demografi - Børnetalsprognose	10.900	10.900	10.900	10.900
Demografi ældreområdet	5.050	5.050	5.050	5.050
Voksen socialområdet	7.650	7.650	7.650	7.650
Bedre bemanning ældreområdet (bloktilskud)	6.325	6.325	6.325	6.325
Generelt løft af folkeskolen - bloktilskud	5.575	8.180	8.180	8.180
Løft folkeskolen, niveau svarende til Elevtal	-215	-310	-310	-310
Udfordring Familieområdet	16.700	16.700	16.700	16.700
Udfordring Spec. Socialområde, voksen	12.000	12.000	12.000	12.000
Udfordring Ældre og handicapområdet	7.100	7.100	7.100	7.100
udfordring arbejdsskader	5.000			
Afledt drift tipsvænget?		-430	-430	-430
Afledt drift Geo-Havnepark				175
Afledt drift dagtilbud Thurø (alt 2) + byen		1.237	1.237	1.237
Udm. Landsbyfornyelsespuljen	325	325	325	325
Bolighandlingsplan	5.150	6.350	17.850	22.450
heraf udestående finansiering i 24/25	0	0	-11.500	-16.100
Læreruddannelse	0	0	0	1.090
Besparelser	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Udbud af danskundervisning - fra overførselsudgifter	300	300	300	300
Liv i mit lokalområde - tilbageført til anlæg i 2022-25	-400	-400	-400	-400

Direktionen har følgende bemærker at den opgjorte prioriteringspulje:

- Beløbene til bedre bemanning på ældreområdet og generelt løft af folkeskolen svarer til niveau for 2021, dog øges beløbet i overslagsårene vedr. folkeskolen svarende til den indgåede aftale
- Beløb til arbejdsskader er alene medtaget i 2022 på grund af usikkerhed om udviklingen. Der kan således opstå behov for yderligere finansiering for overslagsårene, hvilket underbygger behovet for at fastholde risikopuljen i 2023 og frem

- Udmøntning af Landsbyfornyelsespuljen blev fejlagtigt ikke medtaget i budgettet for 2021.
- Udgifter til bolig Handlungsplanen er opgjort i overensstemmelse med budgettemaet og er dermed stigende i overslagsårene. I tråd med princippet om rammestyring, udestår finansiering af stigning i driften i 2024 og 2025, da der er sammenhæng til hjemmeplejens budget og kommende års stigende demografi.

Overførselsudgifter

Direktionen har medtaget forventede faldende udgifter til FGU.

1.000 kr	2022	2023	2024	2025
<i>Overførselsudgifter i alt</i>	-2.600	-2.600	-2.600	-2.600
FGU	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300
Udbud af danskundervisning - til serviceudgifter	-300	-300	-300	-300

Anlægsbudget

Anlægsbudgettet kan ifølge direktionens forslag rumme investeringer for samlet 648,2 mio. kr. i 2022-2025, der således er øget med 24,8 mio.kr. i forhold til det tekniske budget. Med direktionens forslag jf. nedenfor til nødvendige anlægsprojekter vil den udsponerede anlægspulje være opbrugt for hele budgetperioden 2022-2025. Dermed er der ikke afsat budget til yderligere budgettemaer eller kommende års nye temaer.

1.000 kr	2022	2023	2024	2025
Anlæg i alt	-28.647	44.013	14.262	-4.763
<i>Periodisering:</i>				
Byrum og adgangsvej ved SIMAC	-22.451	12.451	10.000	
Klimasikring med fokus omkring Sønder Havn	-21.525	3.000	18.525	
Køb af A.P. Møllersvej	-21.266	21.266		
<i>Nye temaer:</i>				
Udbygning af dagtilbudspl. Thurø (alt 2)	10.868	25.000	-1.400	
dagtilbud byen	6.177	12.000		
Udbygning af vuggestuepladser i Svendborg by og på Thurø i 2022 og 2023	7.133			
Bolig Handlungsplan, udv. plejeboliger ældreomr.	1.250		23.100	
Tipsvænget ændret anvendelse?	5.900		-3.200	
Erstatningspladser Caroline Amalie	8.500	8.500		
Ejendomsulje				16.500
Brandhaner	500	500	500	500
Geo-Havnepark	250	250	4.000	15.500
ændring udsponeret anlægspulje	-4.383	-39.354	-37.663	-37.663
Liv i mit lokalområde - tilbageført fra drift i 2022-25	400	400	400	400

Direktionen har følgende bemærkninger til konkrete anlægsprojekter:

- De 3 øverste poster er periodiseret mellem årene ud fra seneste viden.
- Det konstaterede og forventede stigende børnetal nødvendiggør udbygning af dagtilbudsområdet, herunder for at overholde pasningsgarantien. Derfor er medtaget temaer vedr. udbygning på Thurø og i byen. Herunder indgår et nyt anlægstema 7,1 mio.kr., der endnu ikke er forelagt politisk.
- Udbygning af dagtilbudspladser på Thurø baseret på anlægstema ved Thurøhallen (niveau B) under hensyntagen til kommunens samlede anlægsramme og den

- umiddelbare bedste placering. Anlægsudgiften jf. de øvrige 3 alternativer er hhv. 5 mio.kr. dyrere (niveau A) og godt 8 mio.kr. lavere (Bergmannsvej, niveau B)
- Anlægstemaet vedr. bolighandlingsplanen, udvidelse af plejeboliger på ældreområdet er medtaget ud fra den demografiske udvikling på ældreområdet.
 - Erstatningspladser for Caroline Amalie, tilpasning af Tipsvænget og ejendomspuljen er medtaget jf. politiske beslutninger/dagsordner.
 - Anlægstema om nødvendig udfasning af brandhaner er medtaget.
 - Etablering af GEO-Havnepark er indarbejdet, da der i 2024 skal tages en ny pumpestation i brug for Vand og Affald og indgå som et rekreativt og formidlende element i den ny havnepark.

De afledte driftsudgifter af anlægsforslagene er medtaget under serviceudgifterne jf. ovenfor.

Udover ovenstående anlægstemaer er medtaget budgettema vedrørende deponeringspulje på 10 mio.kr. til garantistillelse til prioritering af låneanmodninger fra bl.a. foreninger på kultur- og fritidsområdet.

Det skal bemærkes, at anlægsbudgettet i 2021 udgør 303,6 mio. kr., hvor der pr. 31. maj 2021 forventes overført 48 mio. kr. til 2022. Direktionen har fokus på budgettets størrelse og mulighed for realisering i 2021. Det må pt. forventes, at overførslen til 2022 faktisk vil blive større, hvilket er medvirkende til den forventede større kassebeholdning primo 2022.

Lånoptagelse og gældsafvikling

I forhold til basisbudgettet er der alene indarbejdet yderligere lånoptagelse vedr. GEO-Havnepark. Periodisering af anlægsbudgettet over årene påvirker de enkelte års lånoptagelse, men er uændret samlet set.

1.000 kr	2022	2023	2024	2025
Renter, afdrag og lånoptagelse	18.499	-3.877	-20.886	-7.737
Renter afledt periodisering lånoptagelse	-85	-136	-55	11
Afdrag afledt periodisering lånoptagelse	-441	-741	-350	-11
afledt lånoptagelse periodisering anlæg	19.025	-3.000	-18.525	0
lån geopark	0	0	-2.000	-8.000
ydelse lån Geopark Havn			44	263

Øvrige lånemuligheder afhænger af lånemulighed for det konkrete anlægsprojekt samt opnåede lånedispensationer.

Den samlede gældsafvikling for den 4 -årige periode udgør herefter 338 mio. kr.

1.000 kr	2022	2023	2024	2025
Fiansforskydninger	17.152	-7.552	-400	-400
deponering A.P. Møllers Vej	7.152	-7.152		
deponering garantistillelse	10.000	-400	-400	-400

Likviditet

I budgetforslaget ligger den gennemsnitlige likviditet i alle år over eller tæt på målsætningen på 125 mio.kr.

Øvrige forhold

Valg af statsgaranteret eller selvbudgetteret udskrivningsgrundlag udestår. Der er givet afslag på ansøgning om særtilskud og lån.

Direktionens budgetudkast tager udgangspunkt i det tekniske budget for 2022 jf. budgetnotatet, hvor der er indarbejdet afledte udgifter af kommuneaftalen herunder lov- og cirkulæreprogram, overførselsudgifter m.m. samt det forventede regnskab for 2021 jf. koncernrapporten pr. 31. maj 2021.

Forventede skatte- og tilskudsindtægter er baseret på statsgaranti og med uændret skatteprocent og grundskyldspromille.

Indtægterne i overslagsårene kan ændres primo september, når KL udsender revideret skøn på baggrund af Regeringens Økonomisk Redegørelse.

Resultatoversigt for direktionens budgetforslag

Tabel 1: Resultatoversigt direktionens forslag til 1. behandling

RESULTATOVERSIGT Budget 2022-2025 Direktionens budgetforslag til 1. behandling							
1.000 kr.	Regnskab 2020	Forv. Regnsk. 2021 pr. 31.5.2021	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Indtægter i alt	-3.985.600	-4.087.460	-4.104.509	-4.234.556	-4.298.272	-4.401.530	-4.507.016
Serviceudgifter i alt	2.606.700	2.735.700	2.660.206	2.765.476	2.760.090	2.761.078	2.763.053
Overførselsudgifter	1.176.700	1.216.500	1.251.037	1.240.409	1.240.036	1.249.852	1.254.222
Pris- og lønreserver	0	0	0	0	64.302	148.296	234.589
Driftsudgifter i alt	3.783.400	3.952.200	3.911.243	4.005.885	4.064.428	4.159.226	4.251.864
Renteudgifter	16.600	11.000	20.568	19.476	18.780	17.769	16.367
Resultat af ordinær virksomhed	-185.600	-124.260	-172.697	-209.195	-215.064	-224.535	-238.785
Anlægsudgifter i alt	123.500	249.700	152.615	171.346	194.185	151.750	130.961
Pris- og lønreserver	0	0	0	0	2.719	4.279	5.578
Anlæg i alt	123.500	249.700	152.615	171.346	196.904	156.029	136.539
Resultat af skattefinansieret område	-62.100	125.440	-20.082	-37.849	-18.160	-68.507	-102.246
Finansieringsoversigt i 1.000 kr.	Regnskab 2020	Forv. Regnsk. 2021 pr. 31.5.2021	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Resultat af skattefinansieret område	-62.100	125.440	-20.082	-37.849	-18.160	-68.507	-102.246
Afdrag vedr. lån til skattefin. gæld	127.600	104.100	111.975	105.685	106.517	109.454	111.804
Lånoptagelse	-120.600	-218.400	-60.198	-22.801	-29.745	-34.355	-21.830
Finansforskydninger	2.400	67.600	1.986	15.107	-16.544	-9.922	-10.988
Ændring af likvide aktiver	-52.700	78.740	33.681	60.142	42.068	-3.329	-23.260
Gennemsnitlig likviditet ultimo (365 dage)	222.700	0	225.000	178.089	126.983	107.614	120.909

+ = udgift, - = indtægt

Tabel 2: Ændringer i direktionens forslag i forhold til budgetnotat af 18.08.2020:

1.000 kr	2022	2023	2024	2025
Drift i alt	50.984	50.501	50.501	51.766
<i>Serviceudgifter i alt</i>	53.584	53.101	53.101	54.366
Demografi - Elevtalsprognose	-2.876	-2.876	-2.876	-2.876
Demografi - Børnetalsprognose	10.900	10.900	10.900	10.900
Demografi ældreområdet	5.050	5.050	5.050	5.050
Voksen socialområdet	7.650	7.650	7.650	7.650
Bedre bemanding ældreområdet (bloktilskud)	6.325	6.325	6.325	6.325
Generelt løft af folkeskolen - bloktilskud	5.575	8.180	8.180	8.180
Løft folkeskolen, niveau svarende til Elevtal	-215	-310	-310	-310
Udfordring Familieområdet	16.700	16.700	16.700	16.700
Udfordring Spec. Socialområde, voksen	12.000	12.000	12.000	12.000
Udfordring Ældre og handicapområdet	7.100	7.100	7.100	7.100
udfordring arbejdsskader	5.000			
Afledt drift tipsvænget?		-430	-430	-430
Afledt drift Geo-Havnepark				175
Afledt drift dagtilbud Thurø (alt 2) + byen		1.237	1.237	1.237
Udm. Landsbyfornyelsespuljen	325	325	325	325
Bolighandlingsplan	5.150	6.350	17.850	22.450
heraf udestående finansiering i 24/25	0	0	-11.500	-16.100
Læreruddannelse	0	0	0	1.090
Besparelser	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Udbud af danskundervisning - fra overførselsudgifter	300	300	300	300
Liv i mit lokalområde - tilbageført til anlæg i 2022-25	-400	-400	-400	-400
<i>Overførselsudgifter i alt</i>	-2.600	-2.600	-2.600	-2.600
FGU	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300
Udbud af danskundervisning - til serviceudgifter	-300	-300	-300	-300
Anlæg i alt	-28.647	44.013	14.262	-4.763
<i>Periodisering:</i>				
Byrum og adgangsvej ved SIMAC	-22.451	12.451	10.000	
Klimasikring med fokus omkring Søndre Havn	-21.525	3.000	18.525	
Køb af A.P. Møllersvej	-21.266	21.266		
<i>Nye temaer:</i>				
Udbygning af dagtildudspl. Thurø (alt 2)	10.868	25.000	-1.400	
dagtilbud byen	6.177	12.000		
Udbygning af vuggestuepladser i Svendborg by og på Thurø i 2022 og 2023	7.133			
Bolighandlingsplan, udv. plejeboliger ældreomr.	1.250		23.100	
Tipsvænget ændret anvendelse?	5.900		-3.200	
Erstatningspladser Caroline Amalie	8.500	8.500		
Ejendomspulje				16.500
Brandhaner	500	500	500	500
Geo-Havnepark	250	250	4.000	15.500
ændring udisponeret anlægspulje	-4.383	-39.354	-37.663	-37.663
Liv i mit lokalområde - tilbageført fra drift i 2022-25	400	400	400	400
Renter, afdrag og lånoptagelse	18.499	-3.877	-20.886	-7.737
Renter afledt periodisering lånoptagelse	-85	-136	-55	11
Afdrag afledt periodisering lånoptagelse	-441	-741	-350	-11
afledt lånoptagelse periodisering anlæg	19.025	-3.000	-18.525	0
lån geopark	0	0	-2.000	-8.000
ydelse lån Geopark Havn			44	263
Fiansforskydninger	17.152	-7.552	-400	-400
deponering A.P. Møllers Vej	7.152	-7.152		
deponering garantistillelse	10.000	-400	-400	-400